

خوش گلدىڭ اى اون بىر آيىڭ سلطانى!

مصطفى جانلى

بر حديث:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

«أَتَأْكُمْ رَمَضَانُ شَهْرٌ مُبَارَكٌ فَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْكُمْ صِيَامَةً نُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَنُعْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ وَنُغْلُظُ فِيهِ مَرَدَةُ الشَّيَاطِينِ»

ابو هريه رضي الله عنه دن روایت ايديليدىگنه گوره، رسول الله صلي الله عليه وسلم افندىمۇش شويلى بويورمىشدر:

"مبارك رمضان آپى سزه گلدى. يوجه الله بو آيدە سزه اوروج طوتىمى فرض قىلدى. بو آيدە سما (جنت) قاپولرى آچىلىرى، جهنم قاپولرى ايسە قاپانىرى و شىطانلرى آزغىنلىرى باغلاتىرى." (نسانى، صيام، ۵)

بر مساڭ: "رمضان آپى مبارك بىر آيدىر؛ آرىنمىق اىچون، جناب حقه ياقىنلىق اىچون بىر فرصتىدر. اوپىلەيسە بىر فرصتى دىگىلندىرى!"

بر باشقە گۈزىلدر، شىمالى سىمالار،
بر باشقە آچىلىرى، يوجە سمالار،
بر باشقە يوكسلىرى، حمد و ثنانلار؛
خوش گلدىك... اى اون بىر آيىڭ سلطانى!

پوركىر بىر باشقە حىسىلىرى شىمالى،
بىن دىكىر، روحلىرى بىنلىرى شىمالى،
اذانلار بىر باشقە، سىسىلىرى شىمالى؛
خوش گلدىك... اى اون بىر آيىڭ سلطانى!

بر باشقە اوزانىرى، يوقسولەللر،
شىفتە رام اولور، ئاڭ قاتى دىللر،
ياش دىكى مىزىدەر، گۈزىدە سىللر؛
خوش گلدىك... اى اون بىر آيىڭ سلطانى!

اوروجلۇڭ اجرى، حقدىن بىچىلىرى،
قىدىر گىچەسىنە، گۈكىر گچىلىرى،
او گىچە جىنتە، مەكان سەچىلىرى؛
خوش گلدىك... اى اون بىر آيىڭ سلطانى!
(جنگىز نعمان اوغلى)

اون بىر آيىڭ سلطانى رمضان، بىتون بىر سىنىڭ ئاڭ بىر كىتلە زمان دىلىمىدىر. رمضان آپى، مبارك بىر آيدىر. زира سرلوحە حدىثىمۇزدا سوگىلى پىغمېرىمىز صلى الله عليه وسلم؛

"مبارك رمضان آپى سزه گلدى." بويوارق رمضان آينىڭ مبارك بىر آى اولدىغىنى بىزىر بىلدىرىمىشدر. **مبارك** كىمەسى لغىتىدە؛ بىر كىتلە، فيضلى، خىرىلى و مقدس گىيى معنالىر گلمىكىدەر. بى معنادە رمضان آپى؛ بىر كىتلە، فيضلى و خىرىلى بىر آيدىر. بو مبارك آيىڭ تىرىپە ئىتمەسىلە بىر لىكىدە؛ گۈكىلر شىنلىرى، زىنگىنلىرى خىرىھ فرucht بولور. قىصە جەسى رمضان، حىاتىزە بىر كىتىرر. حقيقة سخورىلە، امساكىلە؛ افطارى، فطر صىدقەسىلە؛ مقابلهسى، اعتکافى و تراویح نمازىلە رمضان صانكە معنوى بىر شىنلىكدر...

بو باقىمەن مۇمنلار اولارق؛ رمضان آينىڭ عظمتىنىڭ فرقىنە اولىمى، بۇنى فرصت بىلەملى، معنوى فيض و بىر كىتنىن طوپىاسىيە استفادە ئىتمەيە چالىشىملىيەز. بو مبارك آپى ئاڭ اى شىكىدە دىگىلندىرىمك اىچون المزدن گلن غېرىقى گوستەرملىيەز.

الله تعالى حضرتلىرى، بقره سوره سينك ۱۸۵ نجى آيت كريمه سندە شوپلە بويور مقدەدر:

" او (صاپىلى گونلر)؛ طوغىرىي اگىردىن آيىرمە، گىدىلەچك يولى بولمە قۇنوستىدە آچىقلامەلر و انسانلىرى رەھىر اولارق قرآنڭ ايندىرىلىدىگە رمضان آيدىر. "

اوت؛ رمضان آپى، قرآن آيدىر، قرآن ايندىرىلىدىگى آيدىر. او قرآن كە، انسانلىرى ايجون بىر هدايت رەھرىيدىر. قرآن، صراتى مستقىم اوزرە ايلرلە يېبىلمەلرى اىچون انسانلىرى يول گوستر. قرآن، گوگلردىه اولان خستە لقلر اىچون شفادر. قرآن، مەحشىر گونى صاحبىنى شفاعتىجىدىر. حقيقىتەدە رمضان آپى، شرفىنىڭ باشىدە قرائىن آلىر. اويلىه يىسە بور رمضان، ھايىدى قرآنه قوشالىم! ھايىدى قرآنله جوشالىم، قرآنله گوگلرلىمىزى جوشدىرىالم.

رمضان آپى، اوروچ آيدىر. سوگىلى پىغمېرىمىز صلى الله عليه وسلم؛ سنهنىڭ اون اىكى آپى اىچرىسىنىدە، سادەجە رمضان آينىدە بىتون بىر آپى اوروچلە گچىرىمىشىدە. رمضان آينىدە طوتولان بىر گون اوروچ، دىگەر گونلردىه طوتولان اوروچلردىن داها فضىلتىلىدەر و ثوابى داها چوقۇر.

"اوروچ بىر قالقاندە..." (بخارى، صوم، ۲) بويور بويور ايکى جەھانڭ افنديسى. آما؟

«- ناصل بىر اوروچ مۇمن اىچون قالقان اولوپۇر؟» بونڭ اوزرنىدە تفکەر اىتمىك اىجاب ايدىر. شۇنى اپى بىلەلم كە؛ المزى، دىلەمىزى، گۈزىمىزى ھەر تورلى كوتولكىن اوزاقلاشىرىارق طوتىغىمىز بىر اوروچ، بىم اىچون قالقان اولاجىقدەر.

بر آيت كريمەدە شوپلە بويور بويور:

"اوروچ، سىزدىن اول گچىمىش امتلەرە فرض قىلىنىدىغى گېرى سىزە دە فرض قىلىنىدى. او مولور كە بىر سايىدە تقوایە ئىرىرسىڭ." (البقرة، ۲/ ۱۸۳)

دېمك كە رمضان وسیلەسىلە تقوایە ارشىلىپۇر. اونڭ اىچون رمضان آپى تقووا آيدىر. مۇمنلەر تقوالىرىنى زىادە لىشدىرىمك اىچون بىر فرصتىرە رمضان، اوروچ، قرآن تلاوتى، سحور گېلى طفلەرە نائل اولان مۇمن؛ رمضان آپى بونىجە معنۇي اولارق غەدائىن. بى معنادە رمضان آپى، مۇمن اىچون معنۇي بىر غەدادەر. بۇ باقىيمىن رمضان، مۇمنىن نىشە و سوبىنج قايىناغىدىر. زىرا رمضانىدە سحور واردە. سحور، سحر كلمەسىلە عىن كۆكىن لىگىر. مۇمن، گونڭ اڭ قىيمىتلى وقىتى اولان سحرلە باشلار اوروچنە. بى باشقە دىيشىلە سفر، سحرلە باشلار:

شىطان صاغىندەن و صولىندەن، أۋىنگىندەن و آرقە سىنەنەن ھجوم ايدىر، نفس دە اوڭا ياردىمچى قوت اولور. بى بىنۇ نەفسىلە، شىطانلە بى صاواشىدەر. مۇمن بىتون بىصالوولرە قارشى، امساك زىرهەنە بورونۇر. اوروچ قالقانى قوشانىز. ذكىلە، نمازىلە، قرآنلە كىندىنىنى مەحافظە ايدىر.

بو معنادە رمضان، بى نفس تىزكىيەسىدەر. اوروچ وسیلەسى اىلە نەفسىلە ماجادىلە ايدىلىر. سوگىلى پىغمېرىمىز اوروچ اىچون «صېرىڭ يارىسى» بويورارق بوزورلى ماجادىلە يە اشارت بويور مۇشىدەر. (ترمىنى، دعا، ۱۶) اىشتە رمضان، نفس مەحاسىبەسى و نفس تربىيەسى اىچون بىر فرصتىرە.

رمضان آپى؛ رحمت، مغفترت و الڭ نهايىتىنە جەھەنمەن آزاد اولىمە آيدىر. يوجە الله بى مبارك آيدە؛ رحمتىنى، مغفترتىنى بولجە لطف ايدىر.

زکات، صدقە، فطر... رمضان آپى انفاق آيدىر. رمضان آپى گىلدىگىنەدە مۇمنلەر انفاق دويغولرى قبارىر. بىنە رمضان آپى، اکرام آيدىر. مۇمنلەر رمضان آپى گىلدىگىنەدە اکراملىرى ياپار، مۇمن قىداشلىرىنە افطارلىرى وىرر...

چوجقلەر اىچون دە نىشە قايىناغىدىر رمضان. سحور، افطار، تراوىح جوشقۇسىنى اونلار دە حس ايدىلر طوبىھ طوبىھ...

رمضان؛ عبادتە يوغۇنلاشمە زمانى، يوگىمىزى رىمەز چۈرىمە زمانىدەر. رمضان، رىمەزلى قربىت تأسىس ايدە بىلەمە مۇ اىچون بى بويوك فرصتىر بىم اىچون.

مبارك رمضان آينىڭ گلمەسىلە بىرلىكده جامع و مسجدلرده، اولىدە جوشقۇلى بىر شىكلە قرآنلەر، مقابىلەلر اوقۇنۇر. مقابىلە، سوگىلى پىغمېر افندىمىز دەن بىزە تودىع ايدىلەن گۈزلە بىر میراثىدەر. رمضان آينىدە فخر كائناڭ افندىمىز لە جېرىل عليه السلام قارشىلىقلى

اولارق قرآن کريمي اوقورلردى. حق رسول اکرم افندىمىزك وفاتىندان اوڭچەكى صوڭ رمضانىدە مقابله ايکى دفعە گۈچكىشىمىدر. (بخارى، بده الوجى، ٥)

رمضان آينىدە نمازلىيىمۇزه نماز، ذكىرىيىمۇزه ذكر قاتارز. رمضان گىچەلریندە ذاتاً سحورە قالقىدىغىمىز اىچون تەجد نمازى قىيلمۇقدە داها آرزولىيىزدە. او تەجد نمازى كە، گۈنڭىڭ ئاڭ فىيصلى و بىركتلى و قىتىنە قىلىنان ئاڭ فضىيللى نافلە نمازىدە. ايشتە رمضان گىچەلرى بو فرصتى ويرىزلىر... .

آيرىچە رمضان، اىچندە بىلەت آيدىن داها خىرى اولان قدر گىچەسىنى سىينەسىنە بارىندىرمان بىر آيدىر.

بتون بو گۈزىللەكلىلە رمضان؛ صانكە معنوى بر شىنكى، معنوى بر قامپ گېبىدر.

رمضان آينىڭ صوڭىندە بو مبارك گۈنلىرى حقيلە دىگەرنىدىرىھېلىن مؤمنى بىلەت ئاينى بایرام واردە:

• بىرى رمضاننىڭ صوڭىندە ئاينى بایرام،

• اوتە كىسى دە جەنەمدەن آزاد اولمە بایرامىدر.

اونڭ اىچون رمضان، حالمىزى اصلاح اىچون بىر فرستىدر. بىراقالىم كوتۇ سوزلىرى، كوتۇ طاورانىيىشلىرى. رىمۇزه يوڭلەلم! سحورىلە، افطارىلە، نمازلىلە، قرآن تلاوتىلە، ذكر و دعاسىلە گلىن بىر رمضانى طوياسىيە ياشايالىم أوزرىيىمىزدە كى غىلت أورتۇسنى قالدىرالىم، مؤمن فراستىلە حركەت ايدىوب رمضان آيىنى دىگەرنىدىرىمە يە چالىشالىم ان شاء الله.

محتملاً بىلەت دە جوشقولى بىر رمضان گچىرمە يە جىڭز. معنۇياتىمىزى جوشدىرمان تراوىحلەر، قالابالق افطارلىر و سائەرە اولماياجق. ذاتاً پاندەمى سورجىندە أولرە قاپانىمش طورومدەيىز. گلىن أولىيىمىزى اعتکاف آلانلىرىنە دونوشىرىدەلم. بور رمضان آيىنى صانكە صوڭ رمضانىنگى بى عدىدەلم. بىر مبارك آيى؛ حقه يوڭلەمك اىچون، نفسمىزى آرىندىرىمەق اىچون بىر فرصت بىلەلم.

أويىلەيسە هايدى مۇمنلار! هېپ بىرابر رمضان آيىنى عشقىلە، شوقلە گچىرمە يە جىڭز. صىياق بىر هوادە صوغوق صو اىچرەن آلدىغىمىز ڏوق گې يودوم يودوم ياشايالىم رمضان! بور رمضان آيىنى، صانكە صوڭ رمضانىنگى؛ نفسمىزى آرىندىرىمەق و باغيشلەنمۇق اىچون صوڭ فرصت گې گورەلم. دقت! بور رمضان بلکە صوڭ رمضانىنگى اولابىلىر. الله بىلەر بى داها بلکە رمضان گورەمە يە جىڭز. بى داها بلکە بىر فرستى بولاماياجغۇز. شۇنى اونوتمايىالىم كە، گچەن رمضان آرامىزدە اولان نىچە سودىيىگەز كېشىلەر، بور رمضانانه قاۋوشمادان رحمەت رەحمانە قاۋوشدىلەر.

بور رمضان صانكە معنوى بىر قامپە گىريپىورىش گې حس ايدەلم كندىمىزى... سحرىلە، سحرىلە، امساك و افطارىلە؛ مقابله و تراوىحى ايلە معنوى بىر شىنكى گې دىگەرنىدىرىدەلم بىر مبارك گۈنلىرى. يالان سوپىلەمەدن، غىبت ايتىمەدن، مؤمن قىداشمىزك گۈنلىنى قىرمەن، ذكىرىلە، قرآن تلاوتلىلە، انفاقلەرلە بىر رمضان گچىرەلم ان شاء الله.

سوگىلى پىغمېرىمىزك دىلىلە ايشتە؛

«ينه (بتون مغفترت امكانلىلە) رمضان گىدى. او آيدە جىنتىڭ قاپولرى آچىلىر، جەنم قاپولرى قاپانىر. شىطانلار زنجىرە وورولۇر. بويىلە بىر آيە ارشوب دە باغيشلەنماش اولانە يازىق! رمضانىدە دە باغيشلەنمازسە انسان، پىك باشقە نە زمان؟» (ابن ابي شيبة، مصنف، ٢ / ٢٧٠)

رېمۇز، جملەمىزى رمضان آينىڭ قىيمتىنى بىلەنلىرىن ئايلەسین!

رېمۇز؛ بور دىنيادە افطارلە، بایراملە شىلنەنلىرىدىيگى گې؛ آخرتە دە جىتىلە، جمالىلە بىزلىرى شىلنەنلىرىسىن و جەنەمدەن آزاد اولانلىرىن ئايلەسین ان شاء الله. آمين...